

Védőruhák általános követelményei

Szalay László
INNOVATEX Zrt.

Megváltozott a védőruhák általános követelményeit tartalmazó szabvány. Az új szabvány, az MSZ EN ISO 13688:2013 az MSZ EN 340:2004 helyett jelent meg.

Átállás az új szabványra

A korábbi szabványt a megfelelés értékelési eljárásokban 2014. január 31-ig lehetett használni, ezt követően már csak az új alkalmazható. A védőruhákra korábban kiadott EK-típusanúsitványok érvényességét azonban a változás nem érinti.

Az új szabvány közzétételekor természetesen nem csak az MSZ EN 340:2004 szabványt vonták vissza, hanem a nemzetközi szabványok közötti elődjét az ISO 13688:1998-at is.

Ezzel megszűnt az a probléma, amiről a Magyar Textiltechnika 2013. 4. számában a jó láthatóságot biztosító ruhák követelményeiről szóló cikkben is írtam. A védőruhák speciális követelményeit és teljesítményszintjeit előíró specifikus szabványok többsége ugyanis korábban az EN 340-re, néhány azonban az ISO 13688:1998-ra hivatkozott. E két szabvány követelményei azonban részben egymásnak ellentmondóak voltak, ami azoknál a védőruhánál okozhatott gondot, amelyeknek több specifikus szabvány követelményeit is ki kellett elégíteniük.

Az új szabvány magyar nyelven még nem áll rendelkezésre, a Magyar Szabványügyi Testület az angol nyelvű változatot vezette be jóváhagyó közleménnyel.

A követelmények változása a korábbi szabványhoz képest

Olyan alapvető változás, ami a védőruha gyártóknak komoly gondot okozhatna, nincs az új szabványban. A szabványalkotók az EN 340 követelményeit nagyrészt átvették, a két szabvány szövege kb. 90%-ban megegyezik.

A jelentősebb változások a szabványban a következők:

Ártalmatlanság

Az új szabvány kevesebb követelményt ír elő az alapanyagokra, kimaradt az izzadsággal szembeni szintartósság.

Új elemként jelenik meg azonban a környezetvédelem. A védőruhához felhasznált anyagok kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy a gyártás és az elhasználdott ruha megsemmisítése a lehető legkisebb mértékben terhelje a környezetet.

Kialakítás, kényelem

Az előírások közül több kimaradt az új szabványból, olyanok, amelyeket a specifikus szabványok általában tartalmaznak.

Öregedés

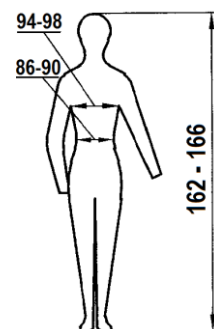
Az új szabvány ebben a fejezetében csak a tisztítás hatására bekövetkező méretváltozással foglalkozik.

A követelmények annyiban változtak, hogy míg a korábbi szabvány minden alapanyagra legfeljebb $\pm 3\%$ méretváltozást engedett meg öt tisztítási ciklus után, az új szabványban ez csak a szövetekre vonatkozik, kötött és nemszőtt kelmék esetén ez az érték $\pm 5\%$. Ez azért nem jelent nagy változást, mert több specifikus szabvány, felülírva a korábbi általános követelményeket, ugyanezeket az értékeket tartalmazta.

Méretnagyság jelölés

A védőruhák méretnagyságát továbbra is ember formájú jelképen feltüntetett testméret (pl. magasság, derékkerület, mellkerület) tartományokkal kell megadni (1. ábra).

A változás lényege, hogy nem kell az EN 13402-3 szabványban megadott intervallumokat és tartományokat használni, hanem a gyártó szabadon megválaszthatja az általa alkalmazott, és a védőruhán feltüntetett testméret tartományokat.

1. ábra.

Példa a méretnagyság megadására egy teljes (kabát+nadrág) esetén

Megjelölés

A megjelölés módjának, formai kialakításának változatlanok a követelményei. A megjelölés tartalmi követelményeiben több változás történt.

Az adott védőruhára vonatkozó specifikus szabványt fel kell tüntetni a megjelölésen továbbra is, de amíg korábban „európai szabvány hivatkozási számát” kellett feltüntetni, az új előírás szerint a „specifikus termékszabvány azonosítását”, aminek így nem kell feltétlenül európainak lennie.

Az új szabvány pontosabban írja elő, hogy a védelmi képességre utaló jelképeket és teljesítményszinteket csak akkor kell feltüntetni, ha a specifikus szabvány ezt előírja. Ha viszont a specifikus szabvány nem írja elő jelkép feltüntetését, akkor nem is tüntethető fel.

A jelképek köre bővült az ionizáló sugárzással szembeni védelem (2. ábra) és a hegesztéssel szembeni védelem (3. ábra) jelképével, a jó láthatóságot biztosító ruházat jelképe pedig megváltozott (4. ábra).

2. ábra

Ionizáló sugárzással szembeni védelem

3. ábra

Hegesztéssel szembeni védelem jelképe

4. ábra

A jó láthatóságot biztosító ruházat új jelképe

A kezelési útmutató feltüntetése továbbra is az ISO 3758 szerinti jelképekkel történhet, de az új szabvány a nagyüzemi moshatóság jelölését is szabályozza, az ISO 30023 szerinti minősítő jelképek (qualification symbols) használatát írja elő.

Gyártói tájékoztatás

A jelképek és a kezelési útmutató megadásának módja a megjelölésnél már leírt módon változott a gyártói tájékoztatónál is.

Ezekben túlmenő változások:

Az új szabvány nem írja elő a védőruha megfelelőség értékelését végző bejelentett szervezet(ek) adatainak feltüntetését a tájékoztatóban

Továbbra is meg kell adni minden jelkép és teljesítményszint magyarázatát, de ennek nem feltétlenül kell tartalmaznia az elvégzett vizsgálatok lényegének ismertetését.

A használati utasítások néhány új elemmel egészülnek ki, például fel kell hívni a figyelmet a védőruha helytelen használatából eredő veszélyekre.